

A termelőszövetkezeti tagok új nyugdíjrendelete

A termelőszövetkezeti tagok jelenlegi nyugdíjrendszere 1958. január 1-én lépett életbe. Ez nagy jelentőségű intézkedés volt: az 1960-ban bevezetett öregségi és munkaképtelenségi járadékkal együtt javította a termelőszövetkezeti tagság szociális helyzetét, s különösen a szocialista átszervezés éveiben elősegítette a termelőszövetkezetek fejlesztését. A jelenlegi rendszer alapján kifizetésre kerülő nyugdíjak és járulékok egy évre számított összege meghaladja az egymilliárd forintot.

A Magyar Szocialista Munkáspárt IX. kongresszusának határozata szerint létre kell hozni a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tagok olyan új nyugdíjrendszerét, amely alapelveiben és rendszerében azonos a bérből élőkével.

Az Elnöki Tanács pénteki ülésén alkotott törvényerejű

rendelet megállapítja, hogy a parasztságnak a nagyüzemi társasgazdálkodásban elért, fokozatosan javuló eredményei lehetővé teszik a termelőszövetkezeti tagokról való gondoskodás továbbfejlesztését.

A törvényerejű rendelet és a végrehajtásáról szóló kormányrendelet és SZOT-szabályzat a nyugdíjak megállapításánál figyelembe veszi a termelőszövetkezeti tag munkában eltöltött idejét, szakképzettségét, a közös munkáért kapott részesedést, s ennek megfelelően nagyobb nyugdíjat biztosít azoknak, akik többet és jobban dolgoztak. Megszűnik tehát a termelőszövetkezeti tagok nyugdíjrendszerében az egyenlő, ami abban nyilvánult meg, hogy nyugellátásukat személyi jövedelmüktől függetlenül minden esetben havi 900 forint átlagos jövedelem alapján kellett megállapítani.

Öregségi nyugdíj

A termelőszövetkezeti tagok közül öregségi nyugdíjra azok a férfiak jogosultak, akik 65. évüket és azok a nők, akik 60. évüket betöltötték és legalább 10 nyugdíjévük van.

Az öregségi nyugdíj összege tíz nyugdíjév esetén a termelőszövetkezeti tag havi átlagjövedelmének 33 százaléka; 10–25 nyugdíjév ese-

tén — évi 2 százalékos növekedéssel — az átlagjövedelem 63 százalékaig emelkedhet; 25 nyugdíjéven felül minden további nyugdíjévi után a termelőszövetkezeti tag átlagjövedelmének 1–1 százalékaival nő, de nem lehet több átlagos jövedelmének 70 százaléka.

Az öregségi nyugdíj legkisebb összege 400 forint.

Rokkantsági nyugdíj

A rokkantsági nyugdíjhoz szükséges nyugdíjévek száma a bérből és fizetésből élő dolgozók nyugdíjrendszeréhez hasonlóan az életkortól függ.

A jogosultsághoz szükséges nyugdíjévek esetén a rokkantsági nyugdíj:

1. csoportban a havi átlagjövedelem 33 százaléka, de legalább havi 400 forint;
2. csoportban a havi átlagjövedelem 38 százaléka, de legalább 430 forint;
3. az 1. csoportban a havi átlagjövedelem 43 százaléka, de legalább 470 forint.

Baleseti járadék, kártalanítási segély

Ha a termelőszövetkezeti tag munkaképessége üzemi baleset, vagy foglalkozási betegség következtében csökkent, de nem rokkant, baleseti járadékra jogosult. Ennek négy fokozata van. Az új jogszabály meghatározza ezekben a fokozatokban a baleseti járadék kiszámításának módját és legkisebb összegét.

A kártalanítási segélyt a termelőszövetkezeti tagot illeti meg, aki üzemi baleset, vagy foglalkozási betegség következtében keresőképtelenné vált. Ennek a segélynek a havi összege az átlagjövedelem 65 százaléka.

Nyugdíjévek

Nyugdíjévenként azokat a naptári éveket kell számításba venni, amelyekben a férfi termelőszövetkezeti tag 150, a nő tsz-tag 100 tízórás munkanapnak megfelelő munkát végzett a közös gazdaságban. Ha a termelőszövetkezeti tag egy naptári évben ennél kevesebb ideig vett részt a közös munkában, munkaidéjét nyugdíjhónapokra kell átszámítani oly módon, hogy a férfiak 13, a nők pedig 8 tízórás munkanappal szereznek egy-egy nyugdíjhónapot.

A nyugdíjév megszerzéséhez több munkanapot jelenleg azért nem lehet előírni, mert a tagok jelentős részének foglalkoztatása nem biztosítható egész éven át. A 150 tíz órás munkanap egyébként csaknem 190 nyolcórás munkanapnak felel meg. A bérből és fizetésből élők számára 60 naptári és fizetett ünnepnapot, ezenkívül a munkaviszonyban eltöltött évekként növekvő, de legalább 12 nap fizetett szabadságot biztosítanak a rendelkezések. A jogszabály ezeken kívül figyelemmel volt arra is, hogy helyes és szükséges, ha a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tagoknak évente legalább 50

munkanapjuk van háztáji földjük megművelésére, hiszen az onnan származó termékek feltétlenül szükségessé teszik az ellátásukhoz.

Az 1967. évet megelőző nyugdíjévek kiszámítása változatlan marad. Továbbra is azt a naptári évet lehet nyugdíjévenként figyelembe venni, amelyben a termelőszövetkezeti tag férfi legalább 120, nő legalább 80 munkaegységet teljesített.

Az új rendelkezések lehetővé teszik, hogy azok a családtagok, akik belépnek a termelőszövetkezetbe, az ezt követően egy éven belül kérhessék a családtagként a közös munkában töltött idejük beszámítását nyugdíjidejükbe. Erre akkor van lehetőség, ha a családtag a beszámításra kért évben az akkor előírt, a nyugdíjév megszerzéséhez szükséges legkisebb munkamennyiséget teljesítette és a nyugdíj-járadékot — nyugdíjostálya szerint — visszamenőleg megfizeti. Ilyen módon legfeljebb 5 évet lehet beszámítani.

Azok a családtagok, akik 1967. január 1. előtt léptek be a termelőszövetkezetbe, ezzel a lehetőséggel 1967. december 31-ig élhetnek.

szerében — a megszakítást megelőző időt nem lehet számításba venni.

Ez a rendelkezés is előnyösebb, mint a korábbi volt. Annak az értelmében ugyanis

Nyugdíjostályok, a nyugdíj alapja

A termelőszövetkezeti tagot a jövedelemelosztás sajátosságai miatt és nyugdíja megállapításának egyszerűsítése céljából minden naptári év elején — előző évi személyi jövedelme alapján — nyugdíjostályba kell sorolni.

A személyi jövedelem összege a zárszámadásban az illető tag javára a közös munka alapján kimutatott részesedés. Amennyiben a termelőszövetkezeti tag család, részes, stb. művelést is folytatott, figyelembe kell venni az ebből elért jövede-

Házastársi pótlék, hozzátartozói nyugellátások

Az új rendelkezések lehetővé teszik, hogy az öregségi, illetve rokkantsági nyugdíjas házastársi pótlékban részesüljön, amennyiben házastársa 60. életévét betöltötte, vagy rokkant és nincs havi 360 forintot meghaladó keresete, jövedelme, nyugdíja. A házastársi pótlék összege — a bérből és fizetésből élőkéhez hasonlóan — általában havi 100 forint.

Az özvegyi nyugdíj legkisebb összege havi 300 forint, a félárvaé havi 150, a szülői-

A nyugellátások folyósítása

A termelőszövetkezetben tagként dolgozó nyugdíjasok és járadékosok, amennyiben fizikai munkát végeznek, nyugdíjukat, illetve járadékukat a közös munkából származó jövedelemre való tekintet nélkül megkapják. A nem fizikai munkát végzők nyugdíja vagy járadéka

már két évet meghaladó megszakítás esetén figyelmen kívül kellett hagyni a korábban szerzett nyugdíj-éveket.

lennek a tag munkájával arányos részét is.

A jogszabály 21 nyugdíjostályt állapít meg. A legáltalósabb osztályban a nyugdíj alapjaként figyelembe vehető jövedelem havi 900, a legmagasabb osztályban pedig havi 5000 forint.

Az általános szabályoktól eltérően annál a termelőszövetkezeti tagnál, akinek folyamatos a tagsága 1967. január 1-től egészen nyugdíjának megállapításáig, csak az új nyugdíjostálya szerinti jövedelmet veszik figyelembe.

len (teljes) árvaé pedig havi 300 forint.

Az új nyugdíjrendszer változatlanul hagyja az öregségi, munkaképtelenségi és özvegyi járadékra vonatkozó szabályokat. Az egyéb felfételek fennállása esetén a nyugdíjra nem jogosult termelőszövetkezeti tag férfiak 70., a nők pedig 65. évük betöltése után, vagy teljes munkaképtelenségük esetén az eddigivel azonos összegű járadékot kapják.

csak addig folyósítható korlátozás nélkül, amíg a nyugdíjas, járadékos teljesítménye a naptári évben nem haladja meg a 120 munkanapot. Ha a nem fizikai munkát végző termelőszövetkezeti tag ennél több munkanapot dolgozott, a nyugdíj, járadék folyósítása az év végéig szünetel.

A régi nyugellátások emelése

Az 1967. előtt megállapított öregségi és rokkantsági nyugdíjakat havi 400 forint-ra, a gondozási pótlékkal kiegészített rokkantsági nyugdíjakat havi 470, az özvegyi nyugdíjakat havi 300, az özvegyi járadékokat havi 200, a félárvaé ellátását havi 150, a szülői (teljes) árvaé ellátását pedig havi 300 forint-ra kell emelni.

Ettől eltérően emelik azokat a nyugellátásokat, amelyeket legalább 10 évi munkaviszonyban töltött idő és ezen felül szerzett termelőszövetkezeti nyugdíjévek figyelembevételével állapítottak meg. Az így megállapí-

tott öregségi és rokkantsági nyugdíjakat 10 százalékkal, de legfeljebb 750 forint-ra, az özvegyi nyugdíjakat ugyancsak 10 százalékkal, de legfeljebb havi 400 forint-ra, a félárvaé ellátását 10 százalékkal, de legfeljebb 200 forint-ra, a szülői (teljes) árvaé ellátását ugyancsak 10 százalékkal, de legfeljebb havi 400 forint-ra kell emelni.

Az új nyugdíjrendszer intézkedései 1967. január 1-én, az új rendszerű járulékfizetésre vonatkozó rendelkezések pedig 1968. január 1-én lépnek életbe.

(MTI)

Presszó vagy kocsmá?

Séta interpellációk nyomában

— Minek kellett kocsmá mellett másik kocsmát nyitni? — kérdezték a III. kerületi tanács legutóbbi ülésén a tanács tagok. Alsóvároson, a Szabadság térenél, a Daróczi-féle vendéglő közvetlen szomszédságában levő Marika presszóról van szó, amely a tanács által létrehozott szolgáltató házban kapott helyet.

Tényleg kocsmá jellegű-e ez a presszó? Az a legjobb, ha megnézzük! Jöjjön velünk az olvasó is

Kerülő a sárban

Csak hogy nem olyan könnyű odatalálnia annak, aki nem tudja, hogy a Szabadság tér egyik oldalán milyen veszedelmes a közlekedés a Világos utcáig. Hónapok óta tartó munkával magas nyomású vízhalózatot fektetnek itt le. Most azonban eleven munkának nyomát sem látni ezen a részen. A Világos utca sarkán levő fűszerüzletben arról tájékoztatnak, hogy mintegy másfél hónapja abahagyták a munkát. Az árkokat csak részben, és rosszul temették be, rendezetlen, felforgatott a környék képe. Téli víz idejére pedig aligha szabadna így hagyni egy befejezetlen munkát. Emiatt is interpelláltak a III. kerületi tanács legutóbbi ülésén a tanács tagok. Vajon lesz-e foganatja a szavuknak, sürgetésüknek? A kerületi tanácsnak nyomtatékosan kellene intézkednie!

E kis kitérő után nyissunk be a Marika presszóba. Hétfő estén, a Daróczi-féle vendéglő szünetnapot tart, s ez meglepés a presszó forgalmán. Csúcs Miklósné üzletvezető és kiszolgáló alig győzi bontogatni a sörösüvegeket. A pult mögött viszont alig lehet férni az odapakolt sörösüvegektől. Huszonnégy ládát számláltam meg. A pult előtt álldogáló férfiak üvegből isszák a sört. Poharat nem kérnek hozzá. Minek azt? Más vendégek társaságot alkotva ülnek az asztalok mellett, előttük teli és megürült sörösüvegek. Egy poharat valaki éppen lesodor az asztalról, hangja egy pillanatra elvágja a monoton zsongást.

Panasz, válasz nélkül

Lapozgatók a panaszkönyvben, és olvasom Batki Imre, Pálfy utca 81. szám alatti lakosnak még 1965. május

31-i bejegyzését. Szóval teszi, hogy a vendégek, nők és férfiak részére egyetlen kágy-rületi tanács legutóbbi ülésén a tanács tagok. Alsóvároson, a Szabadság térenél, a Daróczi-féle vendéglő közvetlen szomszédságában levő Marika presszóról van szó, amely a tanács által létrehozott szolgáltató házban kapott helyet.

Hogy Batki Imrénék menyeyre igaza van, azt abban a pillanatban észre lehet venni, amint az ember az utcáról belép a helyiségbe. Tömény ammóniás szag terjed a helyiségben. A négyórás foglalkozási takarítónál éppen most mondott fel, Vajon amikor átadták rendeltetésének a presszót — amely ilyen jellegű fogva tényleg kocsmának tűnik — akkor ott volt-e a szegedi KÖJÁLL, és szót emelt-e, hogy ez így nem lesz jó? Ha ezt elmulasztotta, akkor sürgősen pótolnia kell a higiénia, a közegészségügy szolgálata érdekében!

A hétfő az igazi

A Marika presszónak 40 ezer forint a havi forgalma. Hetente elfogy 20 láda sör, és naponta mintegy 20 deka kávé. A Fesztivál elnevezésű bort lehet csak kipoharazni, a többi borfajtát palackosan árulják. Van is belőle elég. Egyáltalán nem lehet kapni vizot 3 és fél decis palackozott bort, pedig azt keresik. A rövid italok nem fognak a nagy választék ellenére sem. Veszik a táblás csokoládét és a desszerteket. A cukrászüzeményt jobban csak szombat és vasárnap keresik. A 12 órán át — reggel 9-től este 9-ig — nyitvatartó presszó azért nem panaszkodhat a forgalomra. Legerősebb napja a hétfő, mikor tényleg kocsmá a Marika. Telefonja nincs, csak a sarki fűszerüzletnek. Az viszont este 6-kor zár, s utána megkukul Alsóvároson ez a része, a város széle.

Kijövet az üzletből este fél 6-kor, a Szabadság téren olyan tömör sötétség fogad, hogy alkalmasint egy pofont meg sem köszönhetne az ember. A hatalmas tér négy sarkán az utcai közvilágítási lámpák közül háromból csak egy ég. A tér túlsó részét, ahol olyan nagyon rendezetlen a környék, elkerülöm, nehogy belesüszssek a betemetetlen árokba. Tél van, nem szívesen fürdök az ember ilyenkor a szabadban!

Lódi Ferenc

Disznóölés

Ferenczi Péterék Tiszasszigeten, a falu szélén laknak. A házigazda nyúlank termető, mosolygós szemű fiatalember, mesterségére nézve traktorista a helybeli Búzakalász Tsz-ben. Irénke a felesége — takaros menyecske — ugyanitt a kertészetben dolgozik, beosztása gyalogmunkás. Hét évvel ezelőtt házasságot kötött, s máris megalapozott egzisztenciájú, jómódú falusi emberek. Új házuk valóságos kis mesevár. A tavaszon fogták az építéséhez, és már benne laknak, készen van. Volt egy régi kisházuk, 40 ezerért eladták, 60 ezret az évek során keresetükből spóroltak össze, 50 ezer forintot pedig az állam adott nekik kölcsön.

Ferenczi Péter ma nem ment be — mint mindennap szokta — a géptelepre, nem ült már hajnalban a traktor nyergébe. Ellenben öhozzájuk jöttek. Após, anyós meg a jó barátok — megpecsételni a két disznó sorsát. Levágták őket, s a kettő együtt lehetett vagy három és fél mázsa. Elnéztem egy darabig serény munkájukat. Nem tanult mesterségük egyiküknek sem a henteség, mégis olyan szép, kíváncsok kolbászokat, hurkákat, gömböcöket kanyarítottak, mintha csak mindig ez lenne a dolguk. Azt hiszem az effajta falusi emberek már ezzel a tudománnyal jönnek a világra.

Mire leszállt az alkonyat, végleg kiürült az abáló út, elszunnyadtak alatta a paraszok. Szóba kerültek a sonkák, oldalasok, hidegre a hurkák, rudakra a kolbászok is. E sok jószág láttán elcsodálkozik az ember: mikor-

ra, mennyi idő alatt fogy el ez a sok ennivaló, hiszen olyan kicsi a család.

Mire eltelik egy újabb esztendő a következő vágásig, biztosan elfogy — mondta a házigazda. — Mezőre járó emberek vagyunk, mindennap csomagolni kell a táskába magamnak is, az asszonyomnak is.

A kis konyhában már csak a más-jas hurkákkal bíbelődnek, nem is jut minden kézbe munka. Így hát a gazda apósa, Neisner Feri bácsi — lévén az összes ember között a legidősebb — leül a vendéggel egy pohárka fehér bor mellé. Egész éjjele kis farságot, bölcs nyugalmat sugároz. Szemmel láthatóan gyönyörködik a gyerekeiben, meg a szőke fejű kis unokájában. S az első osztályos csöpp kislány győzi is szóval tartani a tatáját.

Azt mondja a pihenő ember: nézem csak jól meg ezt a kis családot, amikűk van, amit itt látok, minden a két kezű munkájának eredménye. A termelőszövetkezetben keresték. Most építkeztek, de már új bútort is vásároltak. Televízió is van a lakásukban, mosógép, olajkályha, amit csak akarnak. Pedig még csak azt sem mondhatjuk, hogy örökölték. Peti fiám nagyon korán árvaságra jutott, négyéves korában vesztette el az édesapját, rákövetkező nyolc esztendőre pedig meghalt az édesanyja is. A nagymamája nevelte fel 12 saját gyermeke mellett. Tizenegy éves volt, amikor először iratkozott be a termelőszövetkezetbe. De az a szövetkezet még nem volt életképes, később fel is oszlott... Azután a deszki gépállomáson keresett magának munkát. Amikor pedig megalkítottuk a Búzakalász Tsz-t, én ha-

zahívtam, jöjjön hozzánk traktorosnak.

Szóba került az is; nem volt itt mindig ebben a faluban sem ilyen szép harmonikus, kiegyensúlyozott a szövetkezeti paraszok élete. Elég sokan szöktek el a földtől...

— Nekem soha, álomban sem voltak ilyen gondolataim — mondta a házigazda. Mindig csak az állt előttem, akárhogy is, ki kell tartanunk a föld mellett. És nem is tévedtünk.

Ma éppen prémiumfizetés volt a közös kertészetben. 138 ezer forintot osztottak szét az asszonyok között. Jó kis sommát kapott Ferencziné is. De ez csak amolyan karácsonyi aprópénz, a kereset ráadás. Négyezrenél is több tagja van a Búzakalász Tsz-nek. És az egy családra jutó átlagjövedelem — ha meglesz az új zárszámadás — eléri majd a 25 ezer forintot.

— Mennyire más ez a világ — simított végig őszülő haját Feri bácsi. — Én valamikor, húszéves koromban, egy szál vasvillával, béreslegényként indultam el az életbe. És már tsz-paraszt voltam egy másik húsz évvel később, mire ki tudtam fizetni az adósságaimat. Földet kellett mindenáron szereznem, mivel készpénzem nem volt, hitelbe vettem.

Reggelenként olykor egy óráig is kövér disznók hattyúdaltól zeng a kis falu. Ilyenkor, karácsony tájának rossz világ jár a pocákra. Meghíztak, s át kell magukat adniok a böllérkésnek. Kutattam: van-e csak egy parasztsalád is a faluban, aki nem vág? Mert hisz a disznóvágás sem volt mindig mindenkinek törvényszerű, de most úgy láttam: „törvény” lett már ez is.

CSEPI JÓZSEF